

Nr 151.

Av herr **Fant**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om vissa, för ernående av jämkningar i fördelningen av den kommunala skattebördan erforderliga ändringar i förordningen angående bevilning av fast egendom samt av inkomst.

Frågan om en fullständig omläggning av grunderna för den kommunala beskattningen har under decennier varit föremål för överbäggande och utredningar. Att man ännu ej kommit till något resultat, visar huru svårlöst denna fråga är. Nu hava dock under år 1917 framlagts två förslag till kommunalskattelagstiftning, det ena av herrar Eiserman och von Wolcker, det andra av herr Landén, och chefen för finansdepartementet uttalade i sitt anförande till statsrådsprotokollet den 7 sistlidna februari sin förhoppning, att förslag till slutgiltigt reglerande av den kommunala skatteskyldigheten skall kunna framläggas för 1920 års riksdag.

Det måste under sådana omständigheter synas besynnerligt och föga välbetänkt, att Kungl. Maj:t till denna riksdag avgivit en proposition om ändring i bevilningsförordningen, vars innebörd är att reformera den kommunala beskattningen på ett mycket ingripande område.

Det i kungl. propositionen nr 108 framställda förslaget innebär, att för utdelning å aktier i aktiebolag och å lotter i solidariska bankbolag bevilning och kommunalskatt skola erläggas efter samma grunder som för inkomst i allmänhet.

Den hittills gällande kommunala skattefriheten för sådan utdelning har stadgats på grund av den principen, att dubbelbeskattning av samma inkomst vore oriktig, och denna skattefrihet har i fråga om bevilning

och kommunal beskattning alltså bibehållits oaktat de förslag till förändring häri, som tid efter annan framkommit. Under senare tider har emellertid den uppfattningen allt mera gjort sig gällande, att kommunal-skatteskyldighet till någon grad och i någon form borde gälla även för utdelning å aktier, isynnerhet sedan sådan utdelning drabbas av inkomstskatt till staten. Det må ju ock erkännas, att billig hänsyn till kommunernas intressen kräver, att dessa må i någon mån äga rätt till skattebidrag även på grund av utdelning å aktier, som åtnjutes av inom kommunen boende personer, men det måste däremot väcka de största betänkligheter att stadga skatteskyldighet till den omfattning, den kungl. propositionen innebär, och därigenom erkänna principen om dubbelbeskattning i den fullständigaste omfattning.

De meningar, som i denna viktiga skattefråga uttalats i de ovan nämnda förslagen och av kungl. kammarrätten i dess yttrande över desamma, äro väsentligt olika.

Det Eisermann-von Wolckerska förslaget anser den kommunala beskattningen böra uttagas i huvudsak genom fastighetsskatt, avkastningsskatt och kommunal inkomst- och förmögenhetsskatt. Därvid skall avkastningsskatt ej erläggas för utdelning å aktier, men bolag skola betala sådan skatt. Däremot skola enskilda skattskyldiga för aktieutdelning erlägga inkomst- och förmögenhetsskatt, vilken dock skall ha karaktär av en supplementärskatt och ej får överstiga ett visst maximum, nämligen samma belopp som skall utgå till staten enligt nu gällande förordning, under det att aktiebolag skulle vara befriade från inkomstskatt. Detta förslag har sålunda velat undvika dubbelbeskattning.

Landén föreslår trenne skattereformer, nämligen egendomsskatt, inkomstskatt och förmögenhetsskatt. Inkomstskatten, vilken icke skulle vara progressiv, skulle erläggas av såväl enskilda personer som bolag och skall drabba utdelning å aktier likaväl som annan inkomst. Vid beskattning av förmögenhet får avdragas värdet av aktier och lotter i solidariska bankbolag.

Kammarrätten kan icke förorda något av dessa förslag. Denna i beskattningsfrågor mest sakkunniga ämbetsmyndighet förklarar, att enligt dess mening principen, att dubbeltaxering icke får förekomma, ovillkorligen bör upprätthållas i fråga om all kommunal beskattning, och att således samma inkomst icke får under samma beskattningsform taxeras hos olika skattesubjekt. I överensstämmelse härmed synes kammarrätten vilja förorda en kommunal inkomstskatt, vilken icke göres progressiv och ej heller kombineras med förmögenhet, och att denna skatt erlägges dels av de enskilda skattskyldiga jämväl för aktieutdelning, dels av bolag,

men endast för vad av deras inkomst återstår, sedan därifrån avdragits vad som till aktieägarna utdelats.

Åtskilliga i det nu föreliggande ärendet hörda Konungens befallningshavande avstyrka det remitterade förslaget.

I något av dessa yttranden uttalas den meningen, att utdelning å aktier ej billigtvis borde beskattas lika starkt som annan inkomst, utan vid taxeringen endast upptagas med t. ex. halva utdelningens belopp.

Inför så skiftande förslag och vid frågans så oklara läge bör klok betänksamhet bjuda att icke nu taga ett avgörande och antagligen bindande steg i denna viktiga angelägenhet och därigenom, såsom kammar-rätten framhållit, »på ett störande sätt föregripa det pågående reform-arbetet i kommunalbeskattningen», vars definitiva lösning dock måste ske under den allra närmaste tiden.

Vad kammarrätten anför i fråga om dubbelbeskattningens obillighet på det kommunala området, synes mig väl befogat. Jag anser, att den hittills upprätthållna principen, att dubbelbeskattning av samma inkomst bör undvikas, bör fortfarande få gälla, och att, om kommunerna skola få uppbära skatt av personer inom desamma för av dem åtnjuten aktie-utdelning, aktiebolagen i stället böra berättigas till jämkning av deras skattebörda i motsvarande grad.

Det må anföras såsom en inkonsekvens i den kungl. propositionen, att, då kommun skulle äga uppbära skatt för utdelning från bolag i annan kommun, liknande rätt att uttaga skatt ej skulle förekomma beträffande inkomst från fastighet, belägen i annan kommun. Vidare lär det vara både inkonsekvent och obilligt, att ekonomiska föreningar och andra juridiska personer skulle vara fria från dubbelbeskattning, i den händelse att sådan komme att drabba inkomst från bolag.

I fråga särskilt om de s. k. familjebolagen lär det väl ej kunna bestridas, att den föreslagna dubbeltaxeringen framstår såsom synnerligen obillig.

Påtagligt är väl ock, såsom Kungl. Maj:ts befallningshavande i Malmöhus län i sitt avstyrkande utlåtande bl. a. framhållit, att tillfälle till en kommunal beskattning av aktier nästan uteslutande torde förekomma i stadskommunerna, synnerligen i de allra största av dem, under det att *de i verkligheten mest behövande kommunerna komme att gå miste om några som helst fördelar av ifrågavarande beskattningsform*, och att densamma sålunda ingalunda bleve av den mera allmänna betydelse för kommunerna som med författningsförslaget avsåges, d. v. s. såsom chefen för finansdepartementet i sitt anförande till statsrådsprotokollet fram-

hållit, »att redan nu söka ernå en med rättvisa och billighet mera överensstämmande fördelning av det kommunala skattetrycket».

Med hänvisning till vad här ovan anförts tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 108 i fråga om vissa ändringar i bevillningsförrordningen.

Skulle emellertid en dubbel kommunal beskattning av aktieinkomst anses lämplig, torde väl detsamma gälla för inkomst av förening utan personlig ansvarighet och andra liknande sammanslutningar.

Vidare synes det, på sätt överståthållarämbetet framhållit, böra stadgas, att den dubbla beskattningen icke må omfatta hela aktieinkomsten utan blott en del därav.

Slutligen torde väl fog finnas för att, om kommunal skattskyldighet utsträcker till allt slag av inkomst, avdrag medges för utskyl-der även för den kommunala beskattningen, likasom det torde böra uttryckligen framhållas, att vid beräkning av inkomst av aktier avdrag för skuldräntor må äga rum.

Jag hemställer alltså, för den händelse mitt förenämnda yrkande ej vinner bifall, alternativt,

att, därest kommunal beskattning av aktier i en eller annan form anses böra äga rum, vederbörande utskott måtte i sin hemställan med anledning av kungl. proposition nr 108 vidtaga modifikation, överensstämmande med syftet i senare delen av vad jag här ovan anført.

Stockholm den 4 mars 1919.

Fr. Fant.
